सिद्ध कुमाख गाउँपालिका
स्थानीय राजपत्र
भाग २

लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड २०७७

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः२०७७/११/२५

प्रमाणित मितिः २०७७/११/२५

२०७७ सालको कार्यविधि संख्याः १०

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान २०७७ को धारा ३८ को महिलाको हकको कार्यान्वयन गर्न र लैंगिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावितलाई तत्काल उद्धार गर्न, औषधी उपचार गर्न वा पुर्नस्थापन गर्ने कार्यका लागि गाउँपालिकामा लैगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी सो कोषबाट पीडित वा प्रभावितलाई रकम प्रदान गर्न कार्यलाई सरल सहज एवं प्रभावकारी वनाउनको लागि लैगिक हिंसा निवारण कोष संचालन नियमावली २०६७ तथा लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना तथा विस्तारका लागि सशर्त अनुदान रकम खर्च सम्वन्धि मापदण्ड २०७६ को अधिन एवं स्थानिय सरकार ऐन २०७४ को दफा १०२ उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सिद्ध कुमाख गाँउपालिका लैगिक हिंसा निवारण कोष संचालन मापदण्ड तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

क) यो कार्यविधिको नाम सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको लैंगिक हिंसा निवारण कोण सञ्चालन, मापदण्ड २०७७ रहने छ ।

ख) यो मापदण्ड सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाको बोर्ड बैठकबाट प्रमाणिकरण भएपछि लागु हुनेछ ।

(२) परिभाषा :

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा,

क) गाउँपालिका भन्नाले सिद्ध कुमाख गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

ख) कोष भन्नाले दफा ३ वमोजिमको लैंगिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्दछ ।

ग) बैंक भन्नाले लक्ष्मी बैकंलाई सम्झनु पर्दछ ।

घ) बैठक भत्ता भन्नाले बैठकमा भाग लिए बापत रु १५०० रकमलाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ) पीडित भन्नाले लैगिक हिंसावाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्दछ

च) घरेलु हिंसा भन्नाले कुनै ब्यक्तिले घरेलु सम्बन्ध भएको अर्को कुनै व्यक्तिलाई दिएको शारीरिक मानसिक यौनजन्य वा आर्थिक यातना सम्झनु पर्छ ।

छ) लैंगिक हिंसा भन्नाले सार्वजनिक वा निजी जीवनमा कुनै व्यक्तिलाई लिंगको आधारमा दिएको शारीरिक, मानसिक वा यौनजन्य क्षति वा पीडा पुऱ्याउने कार्य सम्झनु पर्दछ र सो शव्दले लिंगको आधारमा हुने वा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको अपमानजन्य, पीडाजन्य वा धम्कीपूर्ण व्यवहार दवाव, करकाप वा स्वेच्छाचारी रुपमा महिलालाई

स्वतन्त्रताको उपयोग गर्नवाट बञ्चित गर्ने कुनै कार्य समेतलाई जनाउछ ।

ज) कोष संचालन समिति भन्नाले मापदण्डको दफा (९) बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

३. कोषको स्थापना :

१) लैगिंक हिंसा पिडित र प्रभावितहरुको तत्काल उद्धार गर्न राहत र पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाले एक हिंसा निवारण कोष खडा गरेको छ ।

२) कोषमा देहाय वमोजिमको रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।

क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,

ख) सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट सहयोग स्वरुप प्राप्त रकम,

ग) अन्य कुनै आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतवाट प्राप्त रकम,

ङ) बैंक खातामा रहेको मौज्दात बाट प्राप्त रकम,

(४) कोषमा जम्मा गर्ने :

सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको प्रत्येक वार्षिक बजेटमा व्यवस्था गरी कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(५) कोषको उपयोग :

१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपलव्ध गराउन उपयोग गरिनेछ :–

क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,

ख) पीडितलाई औषधी उपचार गर्न,

ग) पीडितलाई तत्काल उपचार गराउदा लागेको खर्च पीडकले तत्काल व्यहोर्न नसक्ने भई अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्तो पीडितको स्वास्थ्य उपचार गर्न,

घ) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

ङ) पीडितलाई कानुनी सहायता, मनोबैज्ञानिक उपचार तथा मनोपरामर्श लगायतका सेवा प्रदान गर्न,

च) सीपमुलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारका लागि कुनै व्यवसाय स्थापना गर्नको लागि अनुदान रकम प्रदान गर्न,

छ) पीडित र प्रभावितका लागि पुनःस्थापना गराउन,

ज) अल्पकालिन महिला सुरक्षा सेवा केन्द्र संचालनको लागि माग भई आएमा समितिले आवश्यक ठानेमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा सेवा केन्द्र संचालनको लागि रकम प्रदान गर्न,

झ) पीडितको लागि कोष परिचालन समितिले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्न,

२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कोष सञ्चालक समितिले लैगिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागु पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएको व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

(६) कोषको रकम अन्य कामका लागि उपयोग गर्न नसकिने :

कोषको रकम दफा (५) बमोजिम बाहेक अन्य कामका लागि उपयोग गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद ३

७. राहत तथा आर्थिक सहयोगको आधार र मापदण्ड :

१) गाउँपालिकाले कोष परिचालन समिति गठन गरी पीडित र प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नुपर्दछ ।

२) कोष संचालन समिति उपदफा (१) बमोजिम पीडित र प्रभावितलाई रकम उपलब्ध गराउन देहाय बमोजिमको रकमको हद र आधार लिनुपर्दछ ।

क) पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुनःस्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग नगरेमा गम्भीर मानवीय क्षति हुने देखिएमा कोष संचालन समितिले निर्णय गरी दश हजार रुपैया नबढ्ने गरी मनासिब रकम,

ख) हिंसा पीडितले कुनै सीपमुलक तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय संचालन गर्नका लागि वस्तुगत सहयोग वा नगद अनुदान माग गरेमा व्यवसायको प्रकृति र औचित्यका आधारमा प्रति व्यक्ति बढीमा दश हजार मात्र ।

ग) पीडितलाइ कानुनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,

घ) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्चवापत प्रतिदिन तीन सय रुपैयाँ र वास गर्नु पर्ने भए सो वापत छुटै रकम दिनुपर्ने भएमा प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँको दरले लागेको यथार्थ खर्च रकम,

ङ) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आउँदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधान प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत

प्रतिदिन तीन सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा वास खर्च वापत प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँ र उपचार खर्चको यथार्थ खर्च रकम,

च) कोष संचालन समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति, आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बढीमा दश हजार रुपैयाँ ।

(८) राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने :

१) यस मापदण्ड बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचवुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलव्ध गराउनु पर्ने आधार देखिएमा मापदण्डको दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समिति बाट पछि अनुमोदन गराउने गरी संयोजकले उपलव्ध गराउनु पर्नेछ ।

३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि पीडित तथा प्रभावितलाई तत्काल राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु मनासिव आधार देखिएमा दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी संयोजकले तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन अनुसार जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार नदेखिएमा सोको जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ ।

(९) कोष संचालन समिति गठन :

१) कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि एक कोष संचालन समिति रहनेछ ।

२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष संयोजक

ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य

ग) सामाजिक विकास शाखा प्रमुख सदस्य

घ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख सदस्य

ङ) ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रमुख तथा प्रतिनिधि सदस्य

च) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने सघं संस्थाहरु मध्येवाट संयोजकले मनोनित गरेको एकजना सदस्य

छ) महिला वालवालिका तथा समाज कल्याण इकाई/शाखा प्रमुख सदस्य सचिव

(१०) समितिको काम कर्तव्य अधिकार :

समितिको काम कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) लैंगिक हिंसा पिडित तथा प्रभावितको पहिचान गर्ने र वास्तविक पीडित तथा प्रभावितको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।

ख) लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावितको पहिचान गर्ने र वास्तविक पीडित तथा प्रभावितको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

ग) स्वीकृत कार्यक्रमका लागि कोष परिचालन गर्ने गराउने,

घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यन्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,

ङ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

च) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायसँग समन्वय गर्ने,

छ) समितिलाई तत्काल आवश्यक पर्ने कोषमा रहेको रकम उपयुक्त क्षेत्रमा लगानी गर्ने,

ज) कोषमा रकम वुद्धिको लागि खोजी गर्ने,

झ) लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावित सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने,

(११) समितिको बैठक र निर्णय :

क) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,

ख)समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

ग) समितिको कुल सदस्य संख्याको ५० प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

घ) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरु मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।

ङ) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

च) समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

छ) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राखिनेछ ।

ज) समितिको बैठक सम्वन्धी अन्य कार्यविधि समितिको बैठकमा निर्णय गरी निर्धारण गर्न सकिनेछ ।

(१२) समितिको प्रशासनिक खर्च :

समितिको प्रशासनिक खर्च कोषमा जम्मा भएको रकम र सो कोष बाट प्राप्त व्याज रकमको ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।

(१३) खाता संचालन :

क) कोषको रकम समितिको निर्णय बमोजिम बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिमको खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(१४) कोषको लेखा र लेखापरिक्षण : कोषको लेखा र लेखा परिक्षण गाउँपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली र लेखा परिक्षण प्रक्रिया बमोजिम हुनेछ ।

(१५) कोषको रकम फ्रिज नहुने : कोषको रकम खर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

परिच्छेद ४
विविध

१६. प्रतिवेदन पेश गर्ने:

१) समितिले आफुले गरेको कार्यको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र गाउँकार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

२) उपदफा (क)बमोजिम समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन गाउँपालिकाले सार्वजनिक गर्नेछ ।

(१७) बैठक भत्ता : समितिका संयोजक र सदस्यले समितिको बैठकमा भाग लिए बापत गाउँकार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता पाउनेछन र समितिले बैठक आवश्यकता अनुसार बस्न सक्नेछन ।

(१८) कोषको सचिवालय : कोषको सचिवालय गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

(१९). अभिलेख राख्ने : समितिले आफुले गरेको कामको अभिलेख दुरुस्ता राख्नुपर्नेछ ।

(२०) निर्देशन दिन सक्ने :

(क) गाउँकार्यपालिकाले समितिको कामकारवाहीको सन्दर्भमा समितिलाई निर्देशन दिन सक्नेछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिको गाउँकार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

(२१) अधिकार प्रत्यायोजन :

समितिले यस कार्यविधी बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको संयोजक, सदस्य वा गाउँकार्यपालिकले तोकेको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

(२२) कोषको खारेजी हुन सक्ने :

(क) कुनै कारणबस कोष संचालन गर्न आवश्यकता नदेखिएमा गाउँकार्यपालिकाको निर्णयबाट कोष खारेज गर्न सकिनेछ ।

(ख) उपदफा (क) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ ।

आज्ञाले
मार्शल कुमार ओली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत